

Neapliekamais minimums un nodokļa atvieglojumi

Publicēts: 26.08.2020.

Fiziskām personām – rezidentiem

Neapliekamā minimuma un nodokļa atvieglojumu apmērs 2019.gadā un 2020.gadā:

Neapliekamā minimuma un nodokļa atvieglojumu apmērs (<i>euro</i> mēnesī)	2019	2020
Maksimālais mēneša neapliekamais minimums, <i>euro</i>	230	300
Mēneša ienākums, līdz kuram piemēro maksimālo neapliekamo minimumu, <i>euro</i>	440	500
Mēneša ienākums, līdz kuram neapliekamais minimums atbilstoši formulai pakāpeniski samazināsies, <i>euro</i>	1100	1200
Pensionāra neapliekamais minimums	270	300
Atvieglojums par apgādībā esošu personu	230	250
Nodokļa papildu atvieglojums personām ar I un II grupas invaliditāti:	154	154
Nodokļa papildu atvieglojums personām ar III grupas invaliditāti	120	120
Nodokļa papildu atvieglojums politiski represētām personām un nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem	154	154

Neapliekamais minimums

No 2018.gada 1.janvāra nodokļu maksātāja gūtajam mēneša ienākumam tiek piemērots Valsts ieņēmumu dienesta (VID) prognozētais mēneša neapliekamais minimums un, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju par iepriekšējo taksācijas gadu, nodokļu maksātāja gūtajam gada ienākumam (summējot visus gūtos mēneša ienākumus) tiek piemērots nodokļu maksātāja gada diferencētais neapliekamais minimums.

No 2019.gada 16.aprīļa nodokļa maksātāja ienākumam var tikt piemērots nodokļa maksātāja paša prognozētais mēneša neapliekamais minimums. Tādējādi, pamatojoties uz maksātāja rakstveida iesniegumu un vienošanos ar ienākuma izmaksātāju, ienākuma izmaksātājs taksācijas gada laikā piemēro nodokļa maksātāja paša prognozēto mēneša neapliekamo minimumu, kas nedrīkst pārsniegt nodokļa maksātājam noteikto Valsts ieņēmumu dienesta prognozētā mēneša neapliekamā minimuma apmēru.

Gada diferencētais neapliekamais minimums

Maksimālais gada neapliekamais minimums 2019.gadā bija 2760 *euro* (230 *euro* mēnesī), savukārt no 2020.gada 1.janvāra tas ir paaugstināts līdz 3600 *euro* (300 *euro* mēnesī).

Gada ienākums, līdz kuram piemēro maksimālo gada neapliekamo minimumu 2019.gadā bija 5280 *euro* (440 *euro* mēnesī), bet no 2020.gada 1.janvāra tas ir paaugstināts līdz 6000 *euro* (500 *euro* mēnesī).

Gada ienākums, līdz kuram neapliekamais minimums atbilstoši formulai pakāpeniski samazinās 2019.gadā bija 13200 *euro* (1100 *euro* mēnesī), bet no 2020.gada 1.janvāra tas ir 14400 *euro* (1200 *euro* mēnesī).

Gada diferencētais neapliekamais minimums tiek aprēķināts saskaņā ar Ministru kabineta noteiktu formulu un piemērots rezumējošā kārtībā, maksātājam iesniedzot taksācijas gada ienākumu deklarāciju.

Formula, kuru izmanto gada diferencētā neapliekamā minimuma aprēķinā ir noteikta [Ministru kabineta 2017.gada 14.novembra noteikumos Nr.676 „Noteikumi par neapliekamā minimuma un nodokļa atvieglojuma apmēru iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanai”](#).

Ja aprēķinot gada diferencēto neapliekamo minimumu, rezultāts būs negatīvs skaitlis, piemērojot iedzīvotāju ienākuma nodokli rezumējošā kārtībā, gada diferencētais neapliekamais minimums būs “0”.

Ja gada diferencētais neapliekamais minimums un taksācijas gada laikā piemērotais (VID prognozētais) neapliekamais minimums atšķirsies, radusies starpība ietekmēs (attiecīgi palielinās/samazinās) maksājamā nodokļa apmēru, kas aprēķināts rezumējošā kārtībā, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju.

Nosakot nodokļa maksātāja gada diferencētā neapliekamā minimuma apmēru, ņems vērā visus nodokļa maksātāja gada ienākumus (tai skaitā ienākumus, kas apliekami ar samazinātu nodokļa likmi).

Nosakot nodokļa maksātāja gada diferencētā neapliekamā minimuma apmēru, neņems vērā:

- neapliekamos ienākumus (izņemot likuma 9. panta pirmās daļas 2.¹ punktā minēto ienākumu – t.i., dividendes, nosacītās dividendes un dividendēm pielīdzināmo ienākumu),
- saimnieciskās darbības ieņēmumus, par kuriem maksā patentmaksu,
- ienākumu, par kuru maksā mikrouzņēmumu nodokli.

! Pārsniedzot ienākuma sliekšni, līdz kuram neapliekamais minimums atbilstoši formulai pakāpeniski samazināsies, diferencētais neapliekamais minimums būs „0”.

VID prognozētais mēneša neapliekamais minimums

VID prognozēto mēneša neapliekamo minimumu, pamatojoties uz VID rīcībā esošajiem datiem par maksātāja ienākumiem, aprēķinās VID par taksācijas gadu no 1.janvāra līdz 31.jūlijam un par taksācijas gadu no 1.augusta līdz 31.decembrim.

Nosakot VID prognozēto mēneša neapliekamo minimumu, periodam no 1.augusta līdz 31.decembrim, VID ņems vērā arī VID prognozēto mēneša neapliekamo minimumu kopsummam periodā no 1.janvāra līdz 31.jūlijam.

VID prognozētais mēneša neapliekamais minimums nedrīkst pārsniegt 1/12 daļu no Ministru kabineta noteikumos noteiktā maksimālā gada neapliekamā minimuma jeb 300 *euro* mēnesī 2020.gadā.

VID prognozētā mēneša neapliekamā minimuma apmēra aprēķinā VID izmantos šādu tā rīcībā esošu informāciju:

darba devēja ziņojumu;

sezonas laukstrādnieku ienākuma nodokļa maksātāja ziņojumu;

taksācijas gadā deklarētos taksācijas perioda ienākumus no kapitāla pieauguma (deklarācijas par ienākumu no kapitāla pieauguma), aprēķinot prognozēto mēneša neapliekamo minimumu periodam no 1. augusta līdz 31. decembrim;

paziņojumu par fiziskajai izmaksātajām summām, izņemot par ienākumu, kurš jau ir ietverts darba devēja ziņojumā, pensijas ienākumu un neapliekamajiem ienākumiem.

Ja VID rīcībā nebūs dati par maksātāja ienākumiem, VID prognozētais mēneša neapliekamais minimums atbildīs vienai divpadsmitajai daļai no Ministru kabineta noteikumos noteiktā maksimālā gada neapliekamā minimuma, dalot to ar 2 (t.i., 150 *euro*/mēnesī 2020.gadā).

Pensionāra neapliekamais minimums

Pensionāra neapliekamā minimuma apmērs 2019.gadā bija 3240 *euro* (270 *euro* mēnesī), 2020.gadā – 3600 *euro* (300 *euro* mēnesī) un no 2021.gada – 3960 *euro* (330 *euro* mēnesī).

! Pensionāra neapliekamo minimumu taksācijas gada laikā piemēros pensijas izmaksātājs (piemēram, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra).

! Personai, kurai piešķirta pensija un taksācijas gada laikā ir gūti arī citi ar IIN apliekami ienākumi, bet pensija nerasniedz pensionāra gada neapliekamā minimuma apmēru, ir tiesības rezumējošā kārtībā iesniegt Valsts ieņēmumu dienestā gada ienākumu deklarāciju un piemērot neizmantoto gada neapliekamā minimuma daļu citiem ar IIN apliekamajiem ienākumu veidiem, un saņemt pārmaksāto IIN.

Atvieglojuma apmērs par apgādībā esošu personu

Atvieglojuma par apgādībā esošu personu apmērs 2019.gadā bija 2760 *euro* (230 *euro* mēnesī), bet 2020. gadā – 3000 *euro* (250 *euro* mēnesī).

Personu loks, par kurām var piemērot IIN atvieglojumu par apgādībā esošām personām:

- a) par nepilngadīgu bērnu,
- b) par bērnu, kamēr viņš turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai,
- c) par mazbērnu vai audzināšanā paņemtu bērnu, ja no viņa vecākiem nav iespējams piedzīt uzturnaudu (*alimentus*), arī tikmēr, kamēr viņš turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai,
- d) par nepilngadīgu brāli un māsu, kā arī par brāli un māsu, kamēr brālis un māsa turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai, ja viņiem nav darbaspējīgu vecāku,
- e) par "a", "b", "c", "d" un "f" apakšpunktā minēto personu, kā arī nestrādājošu laulāto apgādībā esošu nepilngadīgu bērnu;
- f) par maksātāju aizbildnībā vai aizgādībā esošu personu,
- g) par laulāto, vecākiem, vecvecākiem un bērniem, kas sasnieguši 18 gadu vecumu, ja minētās personas nav strādājošas un saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir atzītas par personām ar invaliditāti;
- h) par nestrādājošu laulāto, kura apgādībā ir nepilngadīgs bērns, kas saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir atzīts par personu ar invaliditāti;

i) par nestrādājošu laulāto, kura apgādībā ir bērns vecumā līdz trim gadiem;

j) par nestrādājošu laulāto, kura apgādībā ir trīs vai vairāk bērni līdz 18 gadu vecumam vai līdz 24 gadu vecumam, no kuriem vismaz viens ir jaunāks par septiņiem gadiem, kamēr bērns turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu;

k) par nestrādājošu laulāto, kura apgādībā ir pieci bērni līdz 18 gadu vecumam vai līdz 24 gadu vecumam, kamēr bērns turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu.

IIN papildu atvieglojuma apmēri

nodokļa papildu atvieglojums par invaliditāti:

- 154 *euro* mēnesī jeb 1848 *euro* gadā – personai, kurai noteikta I vai II invaliditātes grupa;
- 120 *euro* mēnesī jeb 1440 *euro* gadā – personai, kurai noteikta III invaliditātes grupa

nodokļa papildu atvieglojums politiski represētām personām un nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem 154*euro* mēnesī jeb 1848 *euro* gadā

IIN papildu atvieglojumu piemērošanas izmaiņas pensionāriem

Personām ar invaliditāti, kā arī politiski represētajām personām un nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem, ja tās nav iesniegušas algas nodokļa grāmatiņu citam ienākuma izmaksātājam, likumā noteiktos papildu atvieglojumus, kā arī atvieglojumus par apgādībā esošām personām (ja tādas ierakstītas algas nodokļa grāmatiņā), piemēros pensijas izmaksātājs.

Fiziskām personām - nerezidentiem

Nerezidentiem neapliekamo minimumu un nodokļa atvieglojumus nepiemēro, izņemot nerezidentu, kurš ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts rezidents un taksācijas gadā Latvijā guvis vairāk nekā 75 procentus no saviem kopējiem ienākumiem.

Minimālā mēneša darba alga valstī no 2018.gada 1.janvāra ir 430 *euro*.

<https://www.fm.gov.lv/lv/neapliekamais-minimums-un-nodokla-atvieglojumi>